

Az utalványok áfájának kezelése 2019-től

A 2016/1065/EU tanácsi irányelv szabályaival összhangban 2019. január 1-től új szabályozás lép hatályba az utalványok áfa rendszerbeli kezelésére. Az áfatörvény (2007. évi CXXVII. tv) változásával egyértelműen meghatározható az utalvány, az egycélú utalvány és a többcélú utalvány fogalma. Módosítás csak a 2018. december 31-ét követően kibocsátott utalványokra vonatkozik.

Áfa törvényértelmező rendelkezéseit tartalmazó 259.§ új 24/A ponttal egészül ki, mely a következők szerint határozza meg az utalvánnyal kapcsolatos alapfogalmakat. Az új szabályok szerint az utalványokat két típusba lehet besorolni:

- egycélú utalvány és
- többcélú utalvány.

Az **egycélú utalványok** esetében a kibocsátáskor már ismert az utalvány tárgyát jelentő termék, szolgáltatás, ezek teljesítési helye és a fizetendő adó összege. Egyértelműen meghatározható, hogy milyen termékre vagy szolgáltatásra használható fel az utalvány.

A **többcélú utalvány** az egycélútól bármiben eltérő más utalvány. Nincs meghatározva az utalvány tárgyát jelentő termék vagy szolgáltatás.

Az egycélú és a többcélú utalványok adózása jelentősen különbözni fog egymástól, ezért a megfelelő besorolás különösen fontos lesz. **Az egycélú utalványoknál az adófizetési kötelezettség az utalvány kibocsátásakor, átruházásakor keletkezik, a többcélú utalványnál az utalvány beváltásakor.**

Az egycélú utalványok esetén az utalvány beváltása már nem eredményez adófizetési kötelezettséget.

Szabályzás módosítása tehát azt eredményezi, hogy az utalványokhoz kapcsolódó eddigi utólagos, beváltás kori áfa fizetés időpontja azonnalivá is válhat.

Az utalvány megjelenési formája az adófizetési kötelezettség meghatározásánál lényegtelen. Lehet papíralapú utalvány, vagy plastikkártya, esetleg fizikai megjelenés nélküli elektronikus utalvány.

Számla kiállítási kötelezettség:

Áfa törvény 18/A. § (1) bekezdése alapján: Az egycélú utalvány saját név alatti minden egyes ellenérték fejében történő átruházását, az utalvány tárgyat képező termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának kell tekinteni. Az egycélú utalvány más nevében történő átruházása esetében az utalvány tárgyat képező termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást az teljesíti, akinek (amelynek) a neve alatt az utalványt átruházzák.

Egycélú utalvány kibocsátása és átruházása az áfa hatálya alá tartozó ügyletnek minősül, az átruházó az utalvány ellenérték fejében történő átruházásáról számlát köteles kibocsátani. Számlára elég az egycélú utalvány kifejezést használni. Az utalvány átruházásának időpontja lesz az utalvány-értékesítés teljesítés időpontja. Ebben a pillanatban keletkezik a vásárló adóalanynál is az adólevonási jog, feltéve, hogy az utalványt gazdasági tevékenysége érdekében használja fel.

Áfa törvény 18/B. § (1) bekezdése alapján: a Többcélú utalvány ellenérték fejében történő átruházása, átengedése nem minősül termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának. Kibocsátáskor elegendő a számviteli törvény szerinti egyéb bizonylat kiállítása, ami áfa fizetési kötelezettséggel nem jár. Többcélú utalvány beváltása esetén a beváltó termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást teljesít, ilyenkor kötelező a számla kiállítása.

Példa az egycélú utalványra

Tegyük fel, hogy egy könyv beszerzése részben egy egycélú utalvány felhasználásával, részben pénzzel fizetik meg. Mondjuk a megvásárolni kívánt könyv teljes ára 15.000.-Ft, ebből 10.000.-Ft egycélú utalvánnyal fizeti meg a vevő, míg a különbözetet, 5.000.- Ft-ot készpénzben egyenlíti ki.

Ez esetben a könyv értékesítőjének az 5.000.-Ft vonatkozásában kell áfa fizetési kötelezettséggel számolnia a termék átadásakor, mivel a utalvány kibocsátásakor már megfizette az adót a 10.000.-Ft után. Az utalvánnyal fizetett részről számviteli törvény szerinti egyéb bizonylatot, míg a készpénzben vásárláskor fizetett részről számlát kell kiállítani.

Példa a többcélú utalványra:

A többcélú utalvány esetében a szabályozás viszonylag egyszerű: azon utalvány esetében, amely több adókulcsú termékre/szolgáltatásra, vagy több országban is beváltható az utalvány beváltása tekinthető adóztatási pontnak: azaz az utalvány beváltása esetén az utalványt elfogadó (beváltó) adóalany teljesít termékértékesítést és szolgáltatásnyújtást.

Tegyük fel, hogy egy könyváruház kiállított egy könyvutalványt, amit nemcsak könyvre, hanem a könyvesbolt mellett lévő kávézóban is be lehet váltani. Ebben az esetben a beváltás előtt nem tudjuk meghatározni az utalvány tárgyat jelentő terméket, szolgáltatást és az áfakulcs mértékét. Többcélú utalvány kibocsátásakor számviteli törvény szerinti egyéb bizonylatot kell kiállítani, és az utalvány beváltásakor a beváltás napjával kell kiállítani az számlát.